

כל של קטניות פרודות לחלקים * יקר אצל חבירו ויגרום לו עונג. אולם בענייננו, מגין ידע יוסף שאין ליעקב בארץ כנען יין (ישן) ?

בשלמא אם שלח לו "גריסין של פול", שהוא מאכל חשוב, ידע יוסף שבזמן רעב יהא חביב אצלו, אבל להפ"י ששלח לו "יין ישן" מגין ידע יוסף שזה דוקא יהא חביב עליו כו' ?

אמנם מתורץ זה עפ"י מה שפרש"י לעיל עה"פ * "(וישתו) וישכרו עמו — ומיום שמכרוהו לא שתו יין ולא הוא שתה יין ואותו היום שתו" — היינו במשך כ"ב שנים — ומוכן שבאם אחיו לא שתו יין כל זמן זה וגם יוסף לא שתה (שמוה מוכן שאין זה בתור תשובה, כ"א מפני הצער), על אחת כו"כ שיעקב שהתאבל גוי לא שתה יין כ"ב שנה — ומוכנת ה"נחזה דעתו" שיהי ליעקב — כש'וסף מציע לשתות ושולח "יין ישן".

ועפ"י י"ל עוד טעם נוסף ע"פ יינה של תורה (מלבד מה "שדעת זקנים

ועד"ז בגרוד' — דוקא ע"י שאחי יוסף מכרוהו למצרים והפרידוהו מאת כולם, יצאה הטובה "כי למחר" שלחני אלקים לפניכם". ולא ידאוג יעקב על המכירה כיון שהביאה תועלת רבה זו *.

[ועפ"י ומתק מה שלא כתב רש"י בפ"י זה טעם למה בחר בדבר (חשוב) זה דוקא, כי בכתבו שהפ"י הוא מ"חזרש אגדה" מרמו שיש כאן ענין (טעם) אגדתי יי, כנ"ל].

ט. מיינה של תורה שבפירוש רש"י: לכאורה קשה על הפ"י ששלח לו יין ישן: כשאדם שולח מתנה לחבירו ע"מ לכבדו ולענגו, משתדל לשלוח דבר שאין לו לחבירו יי, שאז הדבר

40) בגו"א כאן: ולשון גריסין של פול הם פולים שבורים לחלקים כדכתיב ויגרם כחצץ גוי, וראה ג"כ רש"י מו"ק יג ב (ד"ה וגרוסות), גנה סב, א.

41) פרשתנו מה, ה.

42) ואין להקשות עפ"י על פי' האי למה לא השתלל יוסף למעט צערו דיעקב, כי: א) הרי אמר שיאמרו בשמו ליעקב שמיני אלקים גוי — כנ"ל ב) גם לפי' האי' י"ל שבהמזון ששלח ה' גם גריסין של פול (ועפ"י הרי יומתק דלא פליגי בי הפ"י במציאתו), והחילוק שבין ב' הפירושים הוא רק מהו "טוב מצרים".

43) וגם מה שהוכיח טעם כתי' הראשון הוא בעיקר להרגיש שזהו דבר כזה (של עונג) שהוא כונתה של המתנה, כבפנים ס"ו.

44) עפ"י מבואר ג"כ מ"ש רש"י ח"ש (כו, נג), "ומבגנות (נתן לאחי ולאמה) . . . פירות של איי", ולכאורה מגיל שהמבגנות הן של איי, הבהיאר הוא כבפנים, כי

מתנה (אפי' מתנה שנתנה רק לאחי ולאמה * — ראה לעיל ע' 65 הערה 9), היא ראוי' לשמה דוקא כשזה דבר שאינו מצוי אצלו, ולכן פי' שהפירות היו מאי *.

45) ובפרט שממשי"כ בפי' מקץ (מא, יג) שיעקב אמר לבניו "קחו מומרת הארץ והו' רידו לאיש מנחה גוי' בטנים ושקדים" משמע שהרעב לא ה' בנוגע לכל מין הצומח, וגם כונן הרעב היו בארץ כנען כמה דבי' רים שלא נמצאו אפי' במצרים — שלכן שלח אותם יעקב כמתנה ליוסף, וכבפנים. 46) מקץ מג, לד.

* ומה שיעקב אמר לבניו לקחת מנתה אל השליט דמצרים מנחת של "צרי גוי' בטנים ושקדים" (מקץ מג, יא) — היינו פירות, הרי מבואר בכתוב (סו) שהיו מומרת הארץ — לא סתם פירות איי' (ודאה טפורנו סו), ובפרט שהי' אז רעב בכל הארץ, וגם בארץ מצרים.

נחה הימנתי) למה בחר יוסף יין
 ישן, כי בזה רמז ליעקב, שאף בהיין
 תו במצרים לא אבד בטחונו בה'
 שעוד יתראה עם אביו. ולכן (אף
 שלא שתה יין) יין משומר אצלו משך
 זמן רב — עד שנעשה יין ישן —
 בכדי שיהי מן המוכן בבוא הזמן.
 וזוה הוראה בעבודת כא"א:

גם כשארם נמצא במצב שהמצרים
 וגבולים של העולם — טרדותיו ה'
 גשמיות ודסביבתו, מפריעים אותו מ'
 עבודת ה' אסור לו להתיימש כו', אלא
 אדרבה — עליו להתחזק בבטחון גמור
 בה' שבודאי יצליחו בעניניו הגשמיים
 באופן שלא יסתירו על עניני התומ"צ
 שלו.

ועוד הוראה בזה — ע"ד מתנת
 יוסף לאביו שלא היתה עפ"י ציווי
 פרעה מלך מצרים, אלא מדעת עצמו
 (כדלעיל ס"ד), ולא מצינו שישאל

וע"י הנהגה זו, הרי לא זו בלבד
 שיצליח בעבודתו בתורה ומצות, אלא
 שגם כל עניניו הגשמיים מצליחים לו.

(משיחת ש"פ ויגט, תשל"ב)

47) ראה שור הארוך (פרשתנו מה, יט):
 ואתה צויתה — אמר בלשון צחאה, לפי
 שפרעה ה' מכיר ביוסף שלא ה' שולח יו
 בממונו כלל. . לא ירצה לשלוח דבר
 לאביו כו'. — היינו שאף שיוסף ה' המושל
 ישלים וכידו לעשות כרצונו, מי"מ) בכלל
 היתה הנהגתו שלא ה' שולח מעצמו כלום.